

SJÚKLINGAR ER MÁL

Susan og Øssur Berghamar frammanfyrri Kristnastovu. Arbeiðið hjá okkum er teamwork, sigur Øssur Berghamar

sjúklingahotellinum og einstaklingar. Tað var andaliga kallið, sum var drívmeigin, og soleiðis er tað framvegis, sigur Øssur Berghamar.

Umframt hesar tænastrurnar, sum her eru nevndar, hevur Øssur Berghamar yrkt, týtt og smíðað lög til eina rúgvu av sangum og kórum. Fyri jóla gav hann út eitt andaktshefti, sum ber heitið Ein dag í senn – 31 dagar við orði og sangi. Bókin hevur eitt orð til hvønn dag í ein mánað, og harumframt er eisini en sangur umtalaður, ið verður knýttur til dagsins orð.

Endamálið

Fleiri teirra, sum hava skotið upp, at Øssur Berghamar skal vera ársins føroyingur, vísa á vitjanartænastuna á Ríkissjúkrahúsinum og sjúklingahotellinum. Tey siga seg fegnast um vitjanirnar, meðan tey vóru har orsaka av sjúku ella sum stuðul hjá sínum næstu.

Hvussu fært tú samband við fólk?

– Viðhvørt fáa vit ein teldupost ella eini smsboð, og viðhvørt verður sagt frá um onkran, sum er niðri í ørindum á sjúkrahúsi. Tíverri ber tað illa til at lofta øllum, tí vit vita ikki um øll. Eg plagi at

vera á Ríkissjúkrahúsinum týsdag seinnapart. Tá veit eg um onkran, sum er har, og so vísir tað seg ofta, at føroyingar, sum vit ikki vistu um, eru í forhøllini, og viðhvørt er føroyskt at hoyra á deildunum. So gloppa vit dyrnar, heilsa uppá og taka tað harfrá.

Hvat gongur vitjanin út uppá?
– At stimbra og stuðla. Hvat tað ber við sær er so ymiskt. Tað snýr seg um at lurta og liva seg inn í støðuna. Tað er rørandi, men tað er eisini ein forrættur at fáa høvi til hetta og at vísa til tann stóra læknan, sum eg havi lært at kenna, og sum eg veit er førur fyri at taka sær av okkum øllum, uttan mun til hvussu umstøðurnar eru. Undir sovornum umstøðum vísir tað seg ofta at verða natúrligt at biðja eina bøn og kanska at lesa eitt orð úr skriftini, og tað gera vit so í samráði við tey, sum vit vitja.

Mynstrið er broytt

Nú kemur tað ikki so ofta fyri, sum tað gjørdi áður, at sjúklingar eru leingi innlagdir. Nógviðgerð er ambulat. Bæði sjúklingar og avvarðandi búgva á sjúklingahotellinum, og so vitja tey á sjúkrahúsinum at fáa viðgerð.

– Sjúklingahotellið, sum nú er í Venøgade á Eysturbrúgv, er

rættiliga sentralt í okkara arbeiði, tí har búgva bæði sjúklingar og tey, sum ferðast saman við teimum. Har eru andaktir hvørt hóskvöld. Føroyski presturin Borgný Brunings-Hansen og tey í føroyska arbeiðinum í Eliaskirkjuni hava ábyrgdina annaðhvørt hóskvöld, og vit úr Kristnastovu eru har annaðhvørt hóskvöld. Har savnast nógvið fólk, og meðan vit eftir andaktina njóta ein drekkamunn, er høvi at heilsa upp á fólk. Tá kann tað vera, at vit frætta um føroyskar sjúklingar á øðrum sjúkrahúsum – eitt nú á Herlev, Hvidovre og Gentofte – og so kemur tað fyri, at vit fara at vitja har.

Viðhvørt fáa sjúklingar hjálp og verða frísk, men tað er ikki altíð?

– Vit royna at gleðast við teimum glaðu og syrgja saman við teimum, sum bera sorg. Tað er nógvið broytt viðvíkjandi samferðslu og samskipti í hesi mongu árin. Men grundleggjandi persónligi tørvurin á umsorgan, hjálp og stimbran er leingi innlagdir. Viðhvørt endar sjúkraleigan við deyða. At vera um tey doyggjandi og teirra avvarðandi er eisini ein partur av tænastruni. Í sovornum støðum kann tað vera, at vit eru oftari á sjúkrahúsinum, enn vit annars

eru. Eisini tá ræður tað um at kenna lötuna og at eiga røttu orðini í røttu lötuni og annars at veita hjálp og stuðul.

Tit skipa viðhvørt fyri minnislötum yvir tey, sum eru farin?

– Tað kemur fyri. Tað valdist um, hvat tey avvarðandi ynskja, og um tey ynskja, at tað skal vera presturin ella vit, sum hava ábyrgdina. Ofta ynskja tey at fara heim sum skjótast. Um tað verður lagt upp til minnislöt í kapellinum, so hjálpa vit fegin til og standa fyri sang og spæli og at siga nøkur orð.

Familjulívið

Susan og Øssur búðu fyrstu árin í íbúð á Oxford Allé, sum er síðugøta til Amagerbrogade og ikki so langt frá Sundbyvester Plads.

Í 1979 fluttu tey í húsin á Birmavej 36, har Kristnastova framvegis er, og har Dora og Niels Pauli Nónstein og børnini nú búgva.

Nú búgva Berghamar hjúnini í Ganløse, sum er í útjaðaranum á Keyppannahavn. Eldri sonurin, Andrew, og familjan búgva í grannalagnum. Yngri sonurin, Kristin Filip, býr saman við familjunum í Jyllandi.

– Undan jólum vóru vit í Jyllandi, og um jólini vóru vit

saman við familjunum her í grannalagnum. Av og á er eldrasamkoma í Kristnastovu. Tá hittast tilkomnir útisetar at hugna sær og syngja saman og at hoyra eitt orð frá skriftini. Okkurt føroyskt verður sett á borðið, og prátið snýr seg sjálvandi um Føroyar og føroyingar. Ein sovordin samkoma var 12. desember. Onkrum, sum plagar at mæta upp, barst frá, og so stukkuvit bæði Susan inn á gólvið hjá viðkomandi.

Tú verður 77 í februar, og tit hava búð í Danmark í meiri enn 46 ár. Ert tú framvegis føroyingur?

– Tað verður ongantíð broytt. Mær hevur alla tíðina longst aftur til Føroya, og tann longsul er ikki horvin. Dyrnar at flyta heim aftur hava alla tíðina verið á gloppi, men nú verður tað ikki. Tað lagaði seg soleiðis, at okkara tænastru varð her. Dreingirnir eru uppvaksnir her. Teir hava fingið tað føroyska við sær, men teir kenna seg heima í Danmark, og tað er ein gleði og forrættur at síggja abbaðbørnini vaksa, mennast og trívast, sigur Øssur Berghamar, sum lesararnir hjá Sosialinum og in.fo hava kosið at vera ársins føroyingur í 2018, og so leggur hann aftrat:

– Harrin eigur alla æruna. Tað er honum, vit ynskja at tæna og við okkara arbeiði at peika á.